

Хутбе 4

Аллаһу Та'ала Къур'ан-и Керимде «Аль Къамер» суресининъ 49-ынджы аетинде шойле буюра:

Манасы: «Биз эр шейни къадернен яраттыкъ»

Сайгъылы джемаат! Билинъиз ки, бу аламде эр шей - Аллаһнынъ такъдиринендир. Имам Муслим ривает эткен хадиске коре, Пейгъамбер Эфендимиз шойле буюрды:

Бу меселеге инанмакъ – иманнынъ темеллеринден биридир. Абу Дауднынъ ривает эткен бир хадиске коре Пейгъамбер Эфендимиз базы къызларына шу сёзюни огреткен:

Яни: «Аллаһнынъ истегени олур, истемегени олмаз».

Буннынъ манасы шойледир: «Аллаһ бир шейнинъ олмасыны истеген олса, о олур, бир шейнинъ олмамасыны истеген олса, о олмаз». Аллаһнынъ такъдири эзелидир, денъишмез. Аллаһнынъ эзели такъдирине коре, яратыкълар денъиширлер; бу бутюн мусульманларнынъ бакъышыдыр. Аллаһ «Эт-Теквир» суресининъ 29-ынджы аетинде шойле буюра:

Манасы: «Алемлернинъ Рабби олгъан Аллаһ истемегендже, сизинъ истегинъиз олмаз».

Пейгъамбер Эфендимиз бир хадисинде шойле буюрды:

«Эр биринъиз ана къарнында яратылышы нутфе оларакъ 40 кунъ топланыр, сонъ 40 кунъ даа къалыр, къан парчасы олур, сонъ даа 40 кунъ къалыр, бир кесек киби олур, сонъ мелек йиберилир, онъа рухуны уфлер ве дёрт шейнинъ язмасыны эмир этилир: бу – рызыгъыны, эджелини, амелини ве Джеһеннемли оладжакъмы я да дженнетли оладжакъмы.

Аллаһтан башкъа иляһ олмагъанына емин этерим ки, ичинъизде ойле кимселер бар ки, Дженнет эһлининъ япкъан хайырларыны япар, зан этилир ки, Дженнетке киреджек, сонъра Аллаһнынъ такъдир эткени киби олур, Джеһеннем эһлининъ япкъаныны япар, Джеһеннемли олур. Ве базы кимселер бар ки, Джеһеннем эһлининъ япкъаныны япар, зан этилир ки, Джеһеннемге киреджек, сонъра Аллаһнынъ такъдир эткени киби олур, Дженнет эһлининъ япкъаныны япар, Дженнетке кирер». Бу хадис-и шерифни Бухари ве Муслим ривает эткенлер.

Имам Абу-Ханифа «Аль-Фыкъһуль Акбар» китабында шойле буюргъан: «Аллаһ эр шейни такъдир эткендир. Аллаһнынъ ильми ве такъдири олмаса, дюнъяда ве ахиретте бир шей олмаз эди».

Ибн-уль Араби айтты: «Иманнынъ буюк темеллеринден бири – къадердир, ким оны инкяр этсе, къфир олур».

Имам Абу Джафар Ат-Тахави, «Ат-Тахавийя» китабында шойле буюргъан: «Къадернинъ темели – яратыкълар акъакъында Аллаһнынъ сырыдыр. Бу сыр не якъын бир мелекке, не де бир Пейгъамберге ачыкълангъандыр. Бу мевзуда теренге далмакъ, сынъырдан зияде теренлешмек – куфюрнинъ ве гъайып эткеннинъ ёлудыр. Бу мевзуда фикир юрютмектен ве весесе япмакътансакъынмакъ керек, чюнки Аллаһ бу мевзуны яратыкъларындан гизледи ве оны араштырмагъа ясакълады».

Аллаһу Та'ала Къур'ан-и Керимде буюрды:

«Аллаһ япкъанындан сорулмаз, олар исе сораладжакъалар». Ким Аллаһ акъкъында «ничюн бойле япты», – деп къаршы чыкъса, Къур'аннынъ укюмини ред эткен олур. Къур'ан укюмлеринден бир данесини биле ред эткен инсан къфир олур.

Бириси: «Аллаһ тек хайырны яратты, шерни яратмады»,– десе, Аллаһкъа ширк къошкъан олур, къфир олур.